

Kristiansand samarbeider med Europarådet om internasjonal konferanse om demokrati og menneskerettigheter.

Pressekonferanse, Kristiansand, 18. mars 2021, kl 13:00

Innledning av Ordfører Jan Oddvar Skisland.

Jeg vil ønske velkommen til denne presseorienteringen om Europakonferansen om demokrati og menneskerettigheter som skal finne sted i **Kristiansand 5. mai 2021**, i samarbeid med Europarådet.

Europakonferansen er et ledd i en omfattende satsning i Kristiansand for å fremme demokrati og menneskerettigheter. Kristiansand kommune har inngått en avtale med **Universitetet i Agder, Arkivet freds- og menneskerettighetssenter, Kilden teater og konserthus, Sørlandets kunstmuseum (SKMU) og Cultiva om et langsiktig samarbeid om å virke for dette formålet.**

Vi mener at respekt for prinsippene om demokrati og menneskerettigheter er helt avgjørende for å sikre en samfunnsutvikling slik som vi kjenner den, med trygghet og velstand for alle. Jeg er derfor meget glad for den brede oppslutningen som dette arbeidet har fått, og vil takke alle de fem institusjonene for deres klare engasjement for demokrati og menneskerettigheter.

Vi er, som mange andre, urolige for at det kan komme tilbakeslag for demokratiet og for respekten for menneskerettighetene. Vi ser at det er bekymring for utviklingen i Europa. Kristiansand ønsker å gå inn i dette ordskiftet og tydelig vise vår støtte til demokratiet og menneskerettighetene.

Programmet for konferansen er satt sammen slik at det skal vise hvordan lokale problemstillinger er knyttet til utviklingen i Europa, og hvordan de berører prinsipielle spørsmål i vår tid. Hensikten er å bidra til større kunnskap og forståelse om samfunnsutviklingen.

Vi har sett det som særlig viktig å sette søkelys på ytringsfriheten, som er av avgjørende betydning for at demokratiet skal fungere. Nettopp ytringsfriheten er blitt et av de mest aktuelle temaene i vår tid. Mange er engstelige for utviklingen med hatefulle ytringer, og spør seg hvor grensene går. Skal alt være tillatt, når mange tviler på om de orker å stå i det, og kanskje trekker seg tilbake fra deltakelse i viktige samfunnsoppdrag? Eller at minoriteter og folkegrupper stigmatiseres. Er ikke nettopp menneskerettighetene til for å verne de svake? Er menneskerettighetene bare festtaler og solskinn?

Vi har fått noen av Europas fremste eksperter til å gå inn i disse spørsmålene på konferansen i Kristiansand.

Hovedinnleder er **Presidenten i Den europeiske Menneskerettsdomstolen (EMD) i Strasbourg, Robert Ragnar Spano**. Robert Ragnar Spano er Islands dommer, og er valgt som President i Domstolen for inneværende 3-årsperiode. Han vil redegjøre for Menneskerettsdomstolens arbeid og rettspraksis når det gjelder ytringsfriheten. Dette er også er retningsgivende for håndteringen av disse sakene i Norge.

På konferansen vil det bli gitt en presentasjon av **to aktuelle hendelser om ytringsfrihet i Kristiansand – koranbrenningen på Torvet og heisingen av Hakekorsflagget over Arkivet**. Dette har reist en bred debatt om hva som kan være tillatt og ikke tillatt som lovlige ytringer. Den første saken fikk internasjonal oppmerksomhet, og den andre saken er nå bragt inn for Europadomstolen.

Disse sakene vil bli analysert av **Generaldirektøren i Europarådets Menneskerettsavdeling, Christos Giakoumopoulos**, som er Europas fremste ekspert på hvordan slike spørsmål behandles i de europeiske land. Han innleder til debatt i et panel som består av

- **Kjersti Løken Stavrum**, lederen for Regjeringens Ytringsfrihetskommisjon.
- **Kristine Storesletten Sødal**, vår nye direktør for Arkivet freds- og menneskerettighetssenter, Kristiansand

- **Atif Imtiaz, Direktør for Cambridge Muslim College, UK.** Han er en fremstående representant for muslimsk tenkning i Europa.

Konferansen tar også opp mediernes og journalistenes situasjon. Her spiller **Europarådets Plattform for varsling av fare for journalisters sikkerhet** en sentral rolle. Dette er en internettplattform direkte knyttet til Generalsekretæren i Europarådet. **Den ble opprettet i 2014** av daværende Generalsekretær Thorbjørn Jagland, med 10 av de ledende europeiske presseorganisasjoner som medlemmer. Til nå det det sendt inn 888 varsler om journalister i fare, og for tiden sitter 122 journalister fengslet for sitt arbeid i Europa.

Thorbjørn Jagland vil samtale om dette temaet med to av de mest fremtredende talsmennene for europeisk presse i dag.

Vi er meget glade for at **Generalsekretæren i Reportere uten grenser i Paris, Christoph Deloire** deltar på konferansen. Reportere uten grenser ble opprettet i 1985 som en parallell til Leger uten grenser, for å bidra til bedre reportasjer fra den tredje verden og for å beskytte journalister som er i fengsel eller i fare. Reportere uten grenser er den mest berømte presseorganisasjonen internasjonalt, og var, som vi husker, en av favorittene til Nobels Fredspris 2020. De blir sikkert en aktuell kandidat i år også.

Fra Brussel deltar **William Horsley, som er ansvarlig for mediefrihet i Den europeiske journalistorganisasjonen.** William Horsley er tidligere korrespondent for BBC og The Economist.

Med det store problemet som hatefulle ytringer nå er blitt i Europa, har vi bedt fremtredende representanter for **Europarådet og EU** om å analysere **virkningene av hatefulle ytringer på demokratiet og demokratisk deltakelse**, og redegjøre for hvordan de store europeiske institusjonene møter dette. Generaldirektør for demokrati i Europarådet, **Snezana Markovic** og en av de fremste eksperter på spørsmålet i EU-kommisjonen, **Louisa Klingvall**, vil svare på dette.

Hvordan stiller **ungdommen** seg til de dagsaktuelle utfordringene når det gjelder demokrati og menneskerettigheter? Vi har fått **Maja Fleck-Baustian**, som er **student ved Universitetet i Agder** til å lede en egen sesjon som behandler ungdommens svar på disse utfordringene, med paneldeltakere fra flere land. Hun er også leder den norske avdelingen for det europeiske nettverket Youth for diversity – ungdom for mangfold.

Kristiansand kommune har besluttet at Europakonferansen om demokrati og menneskerettigheter skal holdes **hvert år på Europadagen 5. mai**, som et ledd i et langsiktig arbeid for å støtte demokrati og menneskerettigheter. Dette er i tråd med kommunens planverk om å skape europeiske og internasjonale kontakter og aktiviteter som kan bidra til nyttige impulser og erfaringer for byen og regionen.

Vi kan være uenig i mange saker her hjemme. Slik er demokratiet. Men jeg er sikker på at vi alle kan stå sammen om at demokrati og menneskerettigheter er avgjørende for en god samfunnsutvikling.

Vi er svært glade for at Europarådet anerkjenner og oppmuntrer det arbeidet som Kristiansand gjør på dette feltet, og gjør det mulig for oss å arrangere en konferanse på et slikt nivå i Kristiansand. Vi setter meget stor pris på at **den nye norske Visegeneralsekretæren i Europarådet, Bjørn Berge**, vil medvirke ved åpningen av Europakonferansen i mai.

Bjørn Berge har også sendt en hilsen til oss i dag på video fra Strasbourg. Det er derfor med særlig glede at jeg nå vil gi ordet til ham (FILM VISES I ZOOM-MØTET).